

Valvontaohjelman liite 3: Kuvaus ELY-keskusten vuoden 2025 valvontaohjelmien tavoitteiden toteutumisesta

Sisällys

Johdanto	1
1 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	1
2 Etelä-Savon ELY-keskus	2
3 Hämeen ELY-keskus.....	3
4 Kainuun ELY-keskus	4
5 Kaakkois-Suomen ELY-keskus	4
6 Keski-Suomen ELY-keskus	5
7 Lapin ELY-keskus	5
8 Pirkanmaan ELY-keskus	6
9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus.....	7
10 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	7
11 Pohjois-Savon ELY-keskus	9
12 Uudenmaan ELY-keskus	9
13 Varsinais-Suomen ELY-keskus.....	11

Johdanto

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 30 §:n mukainen kuvaus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) edellisen kauden (2025) valvontaohjelmien tavoitteiden toteutumisesta esitetään tässä ELY-keskuskohteisesti.

1 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Valvottavia ympäristölupakohteita oli ELY-keskuksen alueella 772 kpl ja vesilain mukaisia aktiivisia hankkeita noin 300 kpl. Valvontaohjelman 2025 mukaisia määräaikaistarkastuksia tehtiin 234 kpl, mikä on noin 80 % asetetusta 100 % tavoitteesta (tilanne 8.12.2025). Tarkastuksia, joihin sisältyi kemikaalilain mukaista valvontaa, tehtiin 6 kpl. Vesilain mukaisia tarkastuksia tehtiin 20 kpl.

Ympäristönsuojelulain mukaisia lupalausuntoja annettiin 55 kpl AVille ja 53 kpl kunnille. Vesilain mukaisia lupalausuntoja annettiin 15 kpl AVille ja 2 kpl kunnille. Vesilain mukaisia ilmoituslausuntoja annettiin 297 kpl.

Häiriöilmoituksia jätettiin 218 kpl ja yleisöilmoituksia 17 kpl.

Jätehuoltorekisterissä oli 490 jätteenkuljettajaa. Uusia hakemuksia käsiteltiin 53 kpl, tarkistamispäätöksiä tehtiin 79 kpl ja otteita tarkistettiin 19 kpl.

Poliisille tehtyjä tutkintapyyntöjä laadittiin 4 kpl, joista 1 kpl YSL:n nojalla, 2 kpl YSL:n ja JL:n nojalla ja 1 kpl VL:n nojalla. Kehotuksia annettiin yhteensä 59 kpl ympäristönsuojelulain, jätelain ja vesilain mukaisissa asioissa. Pakkokeinopäätöksiä annettiin 2 kpl YSL:n nojalla (uhkasakon asettaminen ja asian käsittelyn raukeaminen). Esitutkintaan ehtineistä tapauksista 1 kpl vesilain nojalla (tutkinta päätetty, lisäksi 1 jätelain mukainen asia, jossa tehty syyttämättäjättämispäätökset). Yhtään sellaista ympäristörikosasiaa, jossa ELY-keskus olisi tehnyt tutkintapyynnön itse, ei edennyt oikeudenkäyntiin saakka vuonna 2025.

ELY-keskus antoi YVA-lain mukaisia perusteltuja päätelmiä 20 kpl, YVA-päätöksiä 11 kpl, YVA-ohjelmalausuntoja 10 kpl ja SOVA-lausuntoja 3 kpl. YVA- ennakkoneuvotteluja pidettiin 12 kpl. RepowerEU-koordinointia tehtiin yhteistyössä POPELYn kanssa. Vuonna 2025 järjestettiin yhteistyössä koulutustilaisuuksia 3 kpl ja keskustelutilaisuuksia 11 kpl sekä koulutuspäivät YVA yhteyshenkilöille. Osallistuminen kaikkiin tilaisuuksiin oli runsasta.

EPOELYssä on valmisteltu uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden nimeämisprosessi ja päivitetty mm. uusiutuvan energian menettelykäsikirja. Ympäristövahinkorahaston toimeenpanossa on edistytty ja mm. kaikkien kuntien valvomien laitosten (lukuun ottamatta jakeluasemia) maksupäätökset on lähetetty. Päätösten oikaisuvaatimuksia on käsitelty runsaasti.

EPOELYssä on valmisteltu YM:n rahoittamina OHKE-hankkeina valtakunnalliset ohjeet turvetuotannon jälkihoidosta sekä kaatopaikkojen sulkemisesta.

Lisätietoja: Anne Polso

2 Etelä-Savon ELY-keskus

Etelä-Savon ELY-keskuksen valvontaohjelma 2025 toteutui 100 %:sti tarkastuskäyntien osalta. Valvontaohjelman mukaisia määräaikaistarkastuksia tehtiin 23 kappaletta ja lisäksi kahdelle, valvontaohjelman ulkopuoliselle, kohteelle tehtiin määräaikaistarkastus. Nämä kohteet siirtyivät kesken vuoden kaupungin valvonnasta ELY-keskuksen valvontaan. Muita ympäristönsuojelulain mukaisia tarkastuskäyntejä tehtiin yhdeksän kappaletta. Vuonna 2025 jätelain mukaisia tarkastuksia tehtiin osana muiden lakien mukaisia tarkastuksia. Kemikaalilain mukaista olosuhdevalvontaa tehdään osana valvontaa, vuonna 2025 määräaikaistarkastuksissa tehtiin yksi kemikaalilain mukainen tarkastus. Vesilain mukaisia tarkastuksia tehtiin 49 ja MYSL mukaisia tarkastuksia yksi.

Etelä-Savon ELY-keskus antoi vuonna 2025 aluehallintovirastolle yhteensä 26 kappaletta lausuntoja. Näistä yksi oli etusijamenettelyyn/RRF:n liittyvä. Kunnille annettiin 41 lausuntoa ja Vaasan hallinto-oikeudelle kolme kappaletta. Muita lausuntoja annettiin edellisten lisäksi 41 kappaletta.

Häiriöilmoituksia vastaanotettiin 35 kappaletta ja erilaisia yleisöilmoituksia viisi kappaletta.

Kotimaisten jätteenkuljettajien JHR-hakemuksia käsiteltiin 62 kpl. PIMA- päätöksiä tehtiin neljä, melupäätöksiä yksi ja MARA-ilmoituksia käsiteltiin 15.

Ympäristönsuojelulain mukaisia kehotuksia annettiin Etelä-Savon ELYstä kuusi ja hallintopakkopäätöksiä yksi. Esitutkintapyyntöjä tehtiin ympäristönsuojelun/jätelain osalta yksi ja vesilain osalta kaksi.

Valvontaohjelma pohjautui itäisten ELY-keskusten yhteiseen valvontasuunnitelmaan, joka on hyväksytty 1.3.2023 ja päivitetty vuosittain.

Lisätietoja: Eira Luokkanen

3 Hämeen ELY-keskus

Valvottavia ympäristölupakohteita Hämeen ELY-keskuksessa oli vuonna 2025 yhteensä 201 kappaletta. Määräaikaistarkastuksia tehtiin vuonna 2025 ympäristölupavelvollisille laitoksille 65 kpl, mikä on 96 % valvontasuunnitelman mukaisen tavoitteen (68 kpl) tarkastusmäärästä. Määräaikaistarkastusten yhteydessä tehtiin 5 kemikaalilain mukaista tarkastusta. Muita tarkastuksia, kuten kehotuksen ja lopettamistoimien valvontatarkastuksia lupavelvollisille kohteille tehtiin 9 kpl. MARA-kohteiden tarkastuksia tehtiin 6 kpl. Vesilain mukaisia tarkastuskäyntejä tehtiin 14 kpl. PIMA-tarkastuksia tehtiin 2 kpl.

Ympäristölupavelvollisten laitosten tekemiä häiriöilmoituksia käsiteltiin 102 kpl, joista määrällisesti eniten oli jätteenkäsittelyn, teollisuuslaitosten ja jätevedenpuhdistamoiden toimintahäiriöihin liittyviä ilmoituksia. Marraskuun loppuun mennessä käsiteltiin 25 kpl ympäristölupavelvollisten laitosten toimintaa koskevia yleisöilmoituksia, jotka liittyivät pääasiassa melu- ja hajuhaittoihin.

Uusia JHR-hakemuksia käsiteltiin 20 kpl, tarkistamispäätöksiä tehtiin 85 kpl ja otteita tarkistettiin 9 kpl.

Jätteenkuljettajien valvontaiskuja tehtiin yhteistyössä poliisin kanssa kahden jätteenkäsittelykeskuksen sisäänajoväylällä. Valvonnassa tarkastettiin 26 kuljetusajoneuvoa. Jätelain noudattamisessa havaittiin puutteita yhdeksässä kuljetuksessa.

MARA-rekisteröintipäätöksiä tehtiin 28 kpl. PIMA-ilmoituksista annettiin 10 päätöstä.

Ympäristöluvallisille kohteille annettiin kehotuksia 9 kpl ja hallintopakkopäätöksiä 5 kpl, joista yksi oli uhkasakon tuomitseminen maksettavaksi. Vesilain valvonnassa kehotuksia annettiin 8 kpl ja hallintopakkohakemuksia tehtiin 2 kpl. PIMA-asioissa annettiin kaksi hallintopakkopäätöstä. Esitutkintapyyntöjä ei vuonna 2025 tehty yhtään.

Lausuntoja ympäristölupaviranomaisille annettiin ympäristönsuojelu- ja jätelain mukaisissa asioissa 57 kpl (AVI 25 kpl ja Kunnat 32 kpl). Yhteensä ympäristönsuojelu- ja jätelain asioissa lausuntoja annettiin 87 kpl. Vesilain mukaisissa asioissa annettiin 18 lausuntoa aluehallintovirastolle ja 12 kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille.

OHKE-hankkeissa laadittiin tukiaineisto haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) päästöjä aiheuttavien laitosten valvontaan sekä Puujätteen käyttö polttoaineena – opas alan toimijoille. Asiantuntijakoulutuksen suunnittelu ja toteutus YLP-hankkeen toimeenpanossa OHKE-hankkeessa perustettiin Lupa- ja valvontaviraston toimintaa palveleva työtila, johon koottiin eri ympäristönsuojelusektoreiden olemassa olevaa ohjeistusta sekä tietoisuvideoita viraston prosesseista ja mm. työjärjestyksestä. Kanta- ja Päijät-Hämeen alueen bioindikaattoriselvitys käynnistettiin ELY-keskuksen koordinoimana. Selvityksen raportti valmistuu 30.6.2026 mennessä.

Lisätietoja: Sinikka Koikkalainen

4 Kainuun ELY-keskus

Kainuun ELY-keskuksen vuodelle 2025 laadittu valvontaohjelma toteutui täysimääräisesti, sisältäen 31 määräaikaistarkastusta eli valvontaohjelma toteutui 100 %. Muita ympäristönsuojelun tarkastuksia tehtiin 21 kpl, jätelain tarkastuksia 20 kpl, Vesilain tarkastuksia 17 kpl sekä kuusi kemikaalilain mukaista valvontatarkastusta.

Aluehallintovirastolle annettiin 10 lupalausuntoa ja kunnille 15 muuta lupalausuntoa. Ympäristönsuojelulain mukaisia kehoituksia annettiin 3 kpl sekä kaksi hallintopakkopäätöstä.

Jätehuoltorekisterissä on 68 jätteenkuljettajaa ja -välittäjää, uusia hakemuksia käsiteltiin marraskuun loppuun mennessä 5 kpl ja vuosiraportit on toteutettu 100 %. Vuoden aikana järjestettiin yksi valvontatempaus yhdessä poliisin kanssa.

Valvontaohjelma pohjautui Kainuun ELY-keskuksen valvontasuunnitelmaan, joka on hyväksytty 19.3.2025.

Lisätietoja: Jari Pesonen

5 Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa tehtiin vuoden 2025 lokakuun loppuun mennessä ympäristölupavelvollisille laitoksille määräaikaistarkastuksia 58 kpl, mikä oli noin 85 % tavoitteesta. Määräaikaistarkastusten yhteydessä tehtiin 24 kemikaalilain mukaista tarkastusta.

Ympäristölupavelvollisten laitosten tekemiä häiriöilmoituksia käsiteltiin 176 kpl, joista määrällisesti eniten oli teollisuuslaitosten ja jätevedenpuhdistamoiden toimintahäiriöihin

liittyviä ilmoituksia käsiteltiin 14 kpl. Ympäristölupavervollisten laitosten toimintaa koskevia yleisöilmoituksia tehtiin 15 kpl, jotka liittyivät melu-, pöly- tai hajuhaittoihin.

Aluehallintovirastolle annettiin ympäristölupahakemuksista 22 lausuntoa ja kunnille 16 lausuntoa. Ympäristönsuojelulain mukaisia kehotuksia annettiin 3 kpl.

Kotimaisten jätteenkuljettajien uusia JHR-hakemuksia käsiteltiin 20 kpl, päätöksiä tarkistettiin 65 kpl ja otteita tarkistettiin 10 kpl.

Suomen ulkopuolisten kuljettajien uusia hakemuksia käsiteltiin 25 kpl ja päivityksiä 12 kpl. Uusia vastavuoroisia tunnustamisia tehtiin 58 kpl ja päivityksiä 35 kpl.

MARA-rekisteröintipäätöksiä tehtiin 5 kpl. PIMA-ilmoituksista annettiin 9 päätöstä.

Lisätietoja: Juha Rantala

6 Keski-Suomen ELY-keskus

Valvottavia ympäristölupakohteita oli Keski-Suomen ELY-keskuksen alueella 220 kpl. Keski-Suomen ELY-keskuksessa tehtiin vuonna 2025 marraskuun loppuun mennessä ympäristölupavervollisille laitoksille määräaikaistarkastuksia 44 kpl, mikä on noin 86 % valvontasuunnitelman mukaisen tavoitteen tarkastusmäärästä.

Määräaikaistarkastusten yhteydessä tehtiin 8 kpl kemikaalilain mukaisia tarkastuksia. Muita valvontatarkastuksia lupavervollisille laitoksille tehtiin yhteensä 8 kpl, muita tarkastuksia 12 kpl ja vesilain mukaisia tarkastuksia 36 kpl. Ympäristölupavervollisten laitosten tekemiä häiriöilmoituksia käsiteltiin 46 kpl. Ympäristölupavervollisten laitosten toimintaa koskevia yleisöilmoituksia käsiteltiin marraskuun loppuun mennessä 10 kpl. Ympäristölupa-asioista annettiin lausuntoja yhteensä 28 kpl. Vesilain mukaisia lausuntoja annettiin yhteensä 53 kpl.

Kehotuksia annettiin ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisissa asioissa 3 kpl, vesilain mukaisissa 6 kpl, hallintopakkoasioita laitettiin vireille yhteensä 3 kpl ja tutkintapyyntöjä tehtiin marraskuun loppuun mennessä 5 kpl ympäristönsuojelulain ja jätelain mukaisissa asioissa, 1 kpl vesilain vastaisesta toiminnasta.

Rekisteröityjä jätteenkuljettajia oli Keski-Suomen ELY-keskuksen alueella 230 kpl, JHR-päätöksiä tehtiin 32 kpl ja otteita uusittiin 4 kpl.

Lisätietoja: Sohvi Hälikkä

7 Lapin ELY-keskus

Lapin ELY-keskuksessa tehtiin vuonna 2025 marraskuun loppuun mennessä ympäristölupavervollisille laitoksille määräaikaistarkastuksia 86 kpl, mikä on noin 84 % valvontasuunnitelman mukaisen tavoitteen (102 kpl) tarkastusmäärästä. Tarkastuskäyntejä samana ajanjaksona tehtiin laitosvalvonnan osalta 89 kpl, MARA-kohteiden tarkastuksia 28

kpl, JHR-yritysten tarkastuksia 18 kpl, jätteenkuljettajien tarkastuksia 61 kpl ja yleisöilmoituksen johdosta tehtyjä tarkastuksia 1 kpl. Häiriöilmoituksia käsiteltiin 83 kpl ja kemikaalilain mukaisia tarkastuksia 8 kpl.

Lausuntoja lupaviranomaisille annettiin 76 kpl (AVI 65 kpl ja Kunta 11 kpl). Yhteensä eri lausuntoja annettiin 155 kpl. Vesilain mukaisia ruoppaus- ja niittoilmoituksia käsiteltiin 67 kpl, ojituseräilmoituksia 11 kpl, alituseräilmoituksia 22 kpl ja lausuntoja vesilain mukaisen luvantarpeen arvioimiseksi 59 kpl.

Suunniteltuun valvontatoimintaan vaikuttivat erityisesti YVA-tehtävien käsittely, panostaminen jätelainvalvontaan ja valvontakohteet, joissa ei aloitettu toimintaa. Laitosvalvojen työpanosta jouduttiin ohjaamaan edellisten asioiden käsittelyyn ennakoitua enemmän. Jätelainvalvonnan osalta pidettiin infotilaisuuksia kunnille ja toiminnanharjoittajille, pidettiin kaksi valvontatempausta yhteistyössä mm. poliisin, tullin ja Tukesin kanssa ja jätehuoltorekisteriin otettiin käsittelyyn 54 kpl uutta toimijaa koskevaa hakemusta sekä tehtiin tarkistamispäätöksiä 33 kpl.

Lisätietoja: Juha-Pekka Hämäläinen

8 Pirkanmaan ELY-keskus

Pirkanmaan ELY-keskuksessa tehtiin vuonna 2025 marraskuun loppuun mennessä ympäristölupavollisille laitoksille määräaikaistarkastuksia 67 kpl, mikä on noin 84 % valvontasuunnitelman mukaisen tavoitteen tarkastusmäärästä. Valvontaresursseja pienensi kahden valvojan eläköityminen sekä osallistuminen uuden Lupa- ja valvontaviraston valvontatehtävien valmistelun työryhmiin. Vuoden aikana työllisti edelleen marraskuussa 2024 tapahtunut jätteenkäsittelylaitoksen poikkeuksellisen suuren ja pitkäkestoisen tulipalon jälkivalvonta sekä tulipalon vuoksi annettu päätös poikkeuksellisesta tilanteesta ja sen määräysten valvonta. Lisäksi ELY-keskus teki aloitteen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle jätteenkäsittelylaitoksen ympäristölupapäätöksen peruuttamisesta ja päätös peruttiin.

Määräaikaistarkastusten yhteydessä tehtiin 13 kpl kemikaalilain mukaisia tarkastuksia. Muita valvontatarkastuksia lupavollisille laitoksille tehtiin yhteensä 18 kpl, pilaantuneiden maa-ainesten valvontaan liittyviä tarkastuksia tehtiin 12 kpl ja Maratarkastuksia kaksi. Ympäristölupavollisten laitosten tekemiä häiriöilmoituksia käsiteltiin 62 kpl, joista määrällisesti eniten oli jätteenkäsittelyn, teollisuuslaitosten ja jätevedenpuhdistamoiden toimintahäiriöihin liittyviä ilmoituksia. Ympäristölupavollisten laitosten toimintaa koskevia yleisöilmoituksia käsiteltiin marraskuun loppuun mennessä 69 kpl, jotka liittyivät pääasiassa hajuhaittoihin. Tarkastusten sekä ilmoitusten ja raporttien käsittelyjen lisäksi valvonnassa painotettiin ympäristönsuojelullisen vaikuttavuutensa vuoksi ennakkovalvontaan antamalla lausuntoja lupaviranomaisille ja osallistumalla ennakkoneuvotteluihin (3 kpl). Ympäristölupa-asioista annettiin lausuntoja yhteensä 117 kpl. Maa-ainelain sekä maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisia yhteiskäsittelyyn

liittyviä lausuntoja annettiin 13 kpl. Vesilain mukaisia lausuntoja lupa-asioista annettiin yhteensä 95 kpl ja vesilain mukaisia ilmoituksia käsiteltiin 206 kpl.

Lisätietoja: Tuija Sievi-Korte

9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen vuodelle 2025 laadittu valvontaohjelma toteutui täysimääräisesti, sisältäen 36 määräaikaistarkastusta. Kaikki tarkastukset pystyttiin toteuttamaan paikan päällä tehtyinä tarkastuksina. Tarkastuksia tehtiin riskienarviointiin perustuvaan valvontaluokitukseen seuraavasti:

Kaivokset	5 kpl
Jätevedenpuhdistamot	5 kpl
Jätehuoltolaitokset	5 kpl
Eläinsuojat	4 kpl
Kalankasvatus	2 kpl
Pintakäsittelylaitokset	2 kpl

Muut määräaikaistarkastukset kohdentuivat turvetuotantoon, kemian teollisuuteen, puunjalostusteollisuuteen, voimalaitoksiin ja lentokenttiin. Kaikki määräaikaistarkastukset on hoidettu viiden valvojan toimesta.

Valvontaohjelma pohjautui itäisten ELY-keskusten yhteiseen valvontasuunnitelmaan, joka on hyväksytty 1.3.2023 ja päivitetty viimeksi 7.1.2025.

Vuoden 2025 osalta valvontasuunnitelmaan ei tehty kuin pieniä teknisiä muutoksia. Yhteisellä suunnitelmalla on pyritty tiivistämään alueellista yhteistyötä ja luomaan yhtenäisiä toimintamalleja valvonnan tueksi Itä-Suomen alueella.

Valvontaohjelman mukaisia tarkastuksia tehdään helmikuusta lähtien ja tavoitteena on ollut saavuttaa puolet tarkastusmäärästä elokuun loppuun mennessä ja kaikki tarkastukset marraskuun loppuun mennessä. Nämä tavoitteet toteutuivat tänäkin vuonna. ELY-keskuksen tulossopimuksen tavoitteissa valvontaohjelman toteutumiselle on annettu 100 %:n tavoite. Tavoite saavutettiin.

Lisätietoja: Ari Heiskanen

10 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa tehtiin vuonna 2025 marraskuun loppuun (31.11.2025) mennessä ympäristölupapalveluilla laitoksille määräaikaistarkastuksia 127 kpl, mikä on noin 96 % valvontasuunnitelman mukaisen tavoitteen tarkastusmäärästä.

Määräaikaistarkastusten yhteydessä on tehty myös kemikaalilain mukaista valvontaa 14 kohteessa. Jätteenkuljettajien tarkastamista yhdessä poliisin kanssa tehtiin jäteratsian yhteydessä, Raahessa. Mara-ilmoitusten rekisteröintejä 31 kpl ja tarkastuksia 4 kpl, PIMA-tarkastuksia 5 kpl. Näiden lisäksi on tehty muita tarkastuksia 18 kpl, kuten mm. yleisö- tai häiriöilmoituksen takia tehtyjä tarkastuksia ja maksuttomia jälkitarkastuksia.

Valvontaohjelmaan kuuluvien tarkastusten lisäksi tehtiin vesilain mukaisia valvontakäyntejä 13 kpl ja vesilain ojitustarkastuksia 11 kpl. Lisäksi osallistuttiin 4 kertaa muiden viranomaisten järjestämille tarkastuksille.

Normaalin valvontatyön osana vuonna 2025 annettiin valvottaviin laitoksiin liittyen lausuntoja AVille 54 kpl sekä toiminnanharjoittajille 44 kpl. Kunnille annettiin yhteensä 9 lausuntoa. Huomautuksia ja selvityspyyntöjä toiminnanharjoittajille lähetettiin yhteensä 21 kpl, kehoituksia 23 kpl. PIMA-loppulausuntoja tehtiin 5 kpl, muita PIMA-lausuntoja 5 kpl ja MATTI-kirjeitä 9 kpl. Vesien käyttöä ohjaavia lausuntoja annettiin 362 kpl, lausuntoja metsäojitusilmoituksiin 12 kpl ja vastauksia metsäojitusilmoituksiin 72 kpl. Pelto-oihtuksiin annettiin 8 lausuntoa ja vastauksia pelto-oihtuksiin 10 kpl. Lisäksi annettiin 3 yhteysviranomaisen lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ja kaksi (2) päätöstä YVAn tapauskohtaisesta soveltamisesta. YVA-selostuksesta annettavia perusteltuja päätelmiä tehtiin 2 kpl.

Tarkkailua koskevia vesilain mukaisia tarkkailupäätöksiä tehtiin 4 kpl. Muita tarkkailua koskevia hyväksymisiä tehtiin 1 kpl. Lupien tarkistamisenmenettelystä luopumisen johdosta vuoden aikana arvioitiin 5 luvan muutostarve. Maa-ainelain mukaisia lausuntoja kuntiin annettiin 27 kpl, pohjavesien suojeluun liittyviä kannanottoja 123 kpl, sekä muita lausuntoja mm. lakiesityksistä 2 kpl. Kunnan päätöksistä ei valitettu ja AVIn sekä Vaasan hallinto-oikeuden päätöksistä 1 valitus molemmista. Vaasan hallinto-oikeudelle annettiin 7 lausuntoa tai vastinetta ja KHO:lle 1 lausunto. Hallintopakkopäätöksiä tehtiin 2 kpl (YSL) sekä YSL 186 § mukaisia päätöksiä 2 kpl. Lisäksi tehtiin 4 tutkintapyyntöä ja annettiin 4 kpl lausuntoja esitutkintaviranomaiselle.

Näiden lisäksi tehtiin 9 päätöstä pilaantuneen maaperän kunnostamisesta, 3 päätöstä meluilmoituksista, 31 rekisteröintiä jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa sekä jätehuoltorekisteriin liittyen 179 päätöstä (koko vuosi 2025) ja 12 otteen päivitystä.

Näiden lisäksi valvontatyöhön liittyi myös häiriöilmoitusten käsittelyä (100 kpl), valvottavien kohteiden yleisöilmoitusten käsittelyä (11 kpl), sekä muiden yleisöilmoitusten käsittelyä (40 kpl).

Vihreää siirtymää tukeviin ennakkoneuvotteluihin osallistumista priorisointiin tärkeäksi ja tällaisia neuvotteluja oli 16 eri hankkeessa, muihin ennakkoneuvotteluihin osallistuttiin 25 eri asiassa.

Lisätietoja: Antti Petänen

11 Pohjois-Savon ELY-keskus

Pohjois-Savon ELY-keskuksessa tehtiin joulukuun alkuun (2.12.2025) mennessä ympäristölupavelvollisille laitoksille määräaikaistarkastuksia 53 kpl, mikä on noin 91 % valvontasuunnitelman mukaisen tavoitteen mukaisesta (58 kpl) tarkastusmäärästä. Valvontaresursseihin vaikutti yhden valvojan pitempi poissaolojakso, kahden henkilön siirtyminen toisen ELY:n palvelukseen, yhden henkilön eläköityminen sekä poikkeuksellisen suuri vireille tulevien YVA-hankkeiden määrä. Vuoden 2025 aikana työllisti YVA-hankkeiden lisäksi erityisesti turvetuotantoalueiden lopettamistoimenpiteiden sekä kaivos- ja kemianteollisuuden valvonta. Syksyn aikana osallistuttiin yhteistyössä poliisin kanssa laittoman jätteenkäsittelyn tarkastukseen, jonka yhteydessä varmistettiin mm. jätteiden toimittaminen asianmukaiseen käsittelyyn. Valvontaresurssia söi lisäksi myös hallinnon uudistamiseen liittyvät tehtävät.

Määräaikaistarkastusten yhteydessä tehtiin 5 kpl kemikaalilain mukaisia tarkastuksia. Muita valvontatarkastuksia lupavelvollisille laitoksille tehtiin yhteensä 8 kpl, rekisteröityneiden jätteenkuljettajien tarkastuksia 4 kpl ja Mara-tarkastuksia 5 kpl. Ympäristölupavelvollisten laitosten tekemiä häiriöilmoituksia käsiteltiin 40 kpl, joista määrällisesti eniten oli teollisuuslaitosten ja jätevedenpuhdistamoiden toimintahäiriöihin liittyviä ilmoituksia. Ympäristölupavelvollisten laitosten toimintaa koskevia yleisöilmoituksia tuli paljon puhelimitse, mutta kirjallisia yleisöilmoituksia käsiteltiin marraskuun loppuun mennessä 5 kpl. Yleisöilmoitukset liittyivät pääasiassa haju-, melu- ja värinähaittoihin.

Valvonnassa osallistuttiin aktiivisesti ympäristölupiin liittyviin ennakoneuvotteluihin. Ympäristölupa-asioista annettiin lausuntoja yhteensä 31 kpl.

Lisätietoja: Marja-Leena Skinnari ja Ossi Tukiainen

12 Uudenmaan ELY-keskus

Uudenmaan ELY-keskuksen alueella oli ympäristölupavelvollisia valvottavia kohteita 416 kpl sekä 37 suljettua kaatopaikkaa, joita koskee jälkitarkkailuvelvoite. Ympäristölupien valvonnassa on priorisoitu määräaikaistarkastusten ja vuosiraportoinnin tarkastamisen lisäksi häiriö- tai onnettomuustilanteiden hoito sekä asukkaiden tekemien valitusten ja ilmoitusten käsittely ja hoito.

YM:n seurantamittareissa Uudenmaan ELY-keskuksen vuositavoite määräaikaistarkastuksille oli 120 kpl ja kemikaalilain mukaisille tarkastuksille 20 kpl. Määräaikaistarkastusten osalta tilanne elää vuoden aikana ja lopullinen tarkastustarve oli 117 kohteelle. Määräaikaistarkastuksia on tehty ympäristölupavelvollisille laitoksille 101 kpl (12.12.2025), mikä on noin 86 % valvontaohjelman - ja suunnitelman (UUELY/3754/2017) mukaisen tavoitteen tarkastusmäärästä. Kemikaalilain mukaisia tarkastuksia oli lokakuun loppuun mennessä tehty 20 kpl ja tavoite täyttyi niiltä osin.

Lausuntoja oli annettu lokakuun loppuun mennessä ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja ilmoitusasioista 38 kpl ja vesilain mukaisista asioista 86 kpl. Maa-ainesasioista

annettiin yhteensä 22 lausuntoa. Määrään on laskettu kunnille annetut lausunnot yhteiskäsittelylupahakemuksista, maa-ainelain mukaisista lupahakemuksista ja luvan muuttamista koskevista hakemuksista sekä hallinto-oikeuksille annetut lausunnot. Tarvittaessa annettaviin lausuntoihin kootaan laajasti ympäristö ja luonnonvarat – vastuualueen sektoriasiantuntijoiden näkemyksiä. Ympäristölupavalvonnan osalta lokakuun loppuun mennessä osallistuttiin 54 ennakkoneuvotteluun. Ennakkoneuvottelut koskivat pääasiassa lupa- tai YVA-menettelyä. Lisäksi osallistuttiin lupavalvontaa koskeviin neuvotteluihin ja viranomaisten välisiin neuvotteluihin

ELY-keskus käsitteli ruoppauksia, niittoja, ojituksia, vedenottoa ja alituksia koskevat ilmoitukset. Näiden hankkeiden ilmoittamisvelvollisuudesta on määrätty vesilaissa. Vesilain mukaisissa hankkeissa kohteisiin tehtiin tapauskohtaisesti harkinnan mukaan tarkastuskäyntejä painottaen erityisesti hankkeita, joista oli tullut ELY-keskukselle haittailmoituksia. Lausunnot luvantarpeesta annettiin pääsääntöisesti lausuntopyynnössä tai ilmoituksessa esitettyjen tietojen perusteella, ELY-keskuksen käytettävissä olevilla tiedoilla sekä karttatarkastelun perusteella.

Pohjavedenoton valvonnassa on keskitytty akuuttien ongelmien ratkaisemiseen. Vedenottoon ja pohjaveden muuttamiseen liittyviä lupia oli valvottavana noin 100 ja vedenottamoiden suoja-aluepäätöksiä 31. Pohjavedenottoon liittyviä tarkkailuita on käynnissä noin 90. Pohjavesiasiantuntijat ovat osallistuneet kaavaneuvotteluihin, pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien työstämiseen ja maa-ainesten ottoa koskeviin asioihin. Lisäksi on annettu lausuntoja maalämpöjärjestelmien sijoittamisista ja kannanottoja lupatarpeista.

Uudenmaan alueella on vuosittain tullut runsaasti yleisöilmoituksia ja myös laitoksien häiriöilmoituksia on paljon. Yleisöilmoituksia on tullut käsittelyyn 240 kpl (12.12.2025) ja häiriöilmoituksia 167 kpl (31.10.2025). Määrät ovat samaa suuruusluokkaa aiempien vuosien kanssa. Kehotuksia on tehty 8 kpl (12.12.2025). Hallintopakkopäätöksiä ja tutkintapyyntöjä oli lokakuun loppuun mennessä tehty yhdet vesilain mukaisista asioista. Jätelain perusteella 12.12.2025 mennessä oli annettu neljä hallintopakkopäätöstä.

Jäterekisteriin merkittyjen tietojen päivityskirjeitä lähetettiin 209 ja päivityskirjeiden jälkeisiä kuulemiskirjeitä noin 90 kappaletta. Kaikille päivityksessä oleville yrityksille annetaan uusi päätös muutetun jätelain 494/2022 mukaisesti. Uusia hakemuksia on käsitelty 12.12.2025 mennessä 69 kpl. Valvontaohjelman mukaisia jätteen kuljettajien ja välittäjien toimintaa koskevia tarkastuksia on tehty 3 kappaletta. Lokakuun lopussa jätehuoltorekisterissä oli 744 kpl jätteenkuljettajaa- ja välittäjää.

PIMA-päätöksiä oli annettu 43 kpl (19.11.2025) ja niitä oli tullut vireille 49 kpl. Määrä on ollut samaa suuruusluokkaa aiempien vuosien kanssa. Ilmoituksia tuli vireille paljon vuoden alkupuoliskolla, mutta määrä tasaantui loppuvuotta kohden. Tutkimuskaivulupia oli annettu 39 kpl ja loppuraportteja oli tarkastettu 76 kpl (19.11.2025). MATTI-tietojärjestelmään liittyviä kyselyitä oli ollut 1 500 kpl ja MATTI-tietopyyntöjä 194 kpl. tarkastuksia oli tehty 7 kpl

(19.11.2025). PIMA-projektissa on laadittu kehotuksia sekä selvityspyyntöjä yhteensä 13 kohteeseen. Aiemmin tutkittujen tai kunnostettujen kohteiden tietoja on päivitetty Maaperän tilan tietojärjestelmään.

MARA-ilmoituksia oli lokakuun loppuun mennessä tullut vireille 70 kpl. MARA-ilmoituksia on tullut parina viime vuotena vähemmän. Tähän vaikuttaa mahdollisesti alueella käynnissä olevat vallihankkeet, joissa betonia hyödynnetään.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan erityisen häiritsevistä melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta on tehty 5 ilmoitusta ja niistä on annettu päätökset.

Vuonna 2025 valvonta hoidettiin suunnitelmallisesti noudattaen vuoden 2025 valvontasuunnitelmassa esitettyjä priorisointeja ja toimintatapoja. Vuonna 2025 Uudenmaan ELY-keskuksella oli käytössään määräaikaista lisävoimavaroja vihreän siirtymän hankkeille sekä RRF-rahoituksella että etusijahankkeita koskevalla erillisrahoituksella. Lisäksi on ollut käytettävissä ympäristöministeriön erillismäärärahoja PIMA-projektin ja MATTI-tietojärjestelmän päivittämisen sekä MARA-tehtävän hoitamiseen. Määräaikaista ruuhkanpurkuapua ympäristölupavalvontaan sekä JHR-tehtävään on mahdollistunut valvontamaksutuloilla. Kolme määräaikaista ympäristölupavalvonnan tehtävää (2 vihreän siirtymän tehtävää ja 1 ruuhkanpurkaja valvontamaksutuloilla) saatiin täytettyä kevään 2025 aikana, mikä osaltaan vaikutti tulostavoitteiden saavuttamiseen vuoden aikana.

Lisätietoja: Jenni Ojala ja Emmi Vettenlehto

13 Varsinais-Suomen ELY-keskus

Vuoden 2025 päivitettyssä valvontaohjelmassa esitettiin tarkastettavaksi yhteensä 281 valvontakohtetta. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vuoden 2025 tulossopimuksessa tavoitteeksi oli asetettu yhteensä 255 YSL:n mukaista tarkastuskäyntiä sekä 30 REACH-tarkastusta.

Vuoden 2025 lopulla Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristövalvontakohteita oli yhteensä 714 kpl. Tarkastuksia tehtiin yhteensä vuoden 2025 aikana 284 kpl. Määräaikaistarkastuksia tehtiin 272 kpl ja lisäksi tehtiin 12 muuta tarkastusta (YSL 169 §, 175 §, 176 §, 181 §, uusintatarkastus, muu tarkastus). REACH-tarkastuksia sisältyi em. tarkastuksiin 30 kpl.

Vuonna 2025 tehtiin molempien maakuntien alueella yhden päivän ratsiatyyppinen jätteenkuljettajien valvonta yhteistyössä Lounais-Suomen poliisin kanssa.

Valvontaohjelmasta 2025 ei jäänyt toteutumatta tarkastuksia, sillä myös muut tarkastukset oli huomioitu valvontaohjelman 2025 päivityksessä mukaan. Vaikka tarkastukset painottuivat edelleen vuoden loppuun, ne saatiin suunnitellusti tehtyä. Valvojien venyminen priorisoimaan tarkastukset on ollut merkittävä panostus.

Tulossopimuksessa asetettu tavoite YSL:n mukaisten tarkastusten kokonaismäärän osalta 255 kpl ylittyi. Myöskin REACH-tarkastusten osalta tavoite saavutettiin.

Lisätietoja: Saira Porthen ja Anu Lillunen

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi